

**СВІТ ТЕПЕР ЗНАЄ, ЧОМУ ЖИТНИЦЯ СТАЛА
КРИВАВОЮ ЗЕМЛЕЮ: 90-ті роковини Голодомору
1932–1933 років в Україні**

СУДІТЬ МЕНЕ

*Якщо нема на світі правди,
Якщо закон ваш гниллю тхне,
Судіть мене!
Судіть мене!*

*Якщо повсюди гніт, сваволя,
І правду кривда люто гне...
Якщо нам випала недоля,
Судіть мене!
Судіть мене!*

*Та знайте, судді лицемірні,
Що мій народ вас прокляне
За вашу підлість і покірність.
Судіть мене!
Судіть мене!*

*Я не боюсь лихого суду,
Мене ваш вирок не зігне!
Яким я був, таким і буду!
Судіть мене! Судіть мене!*

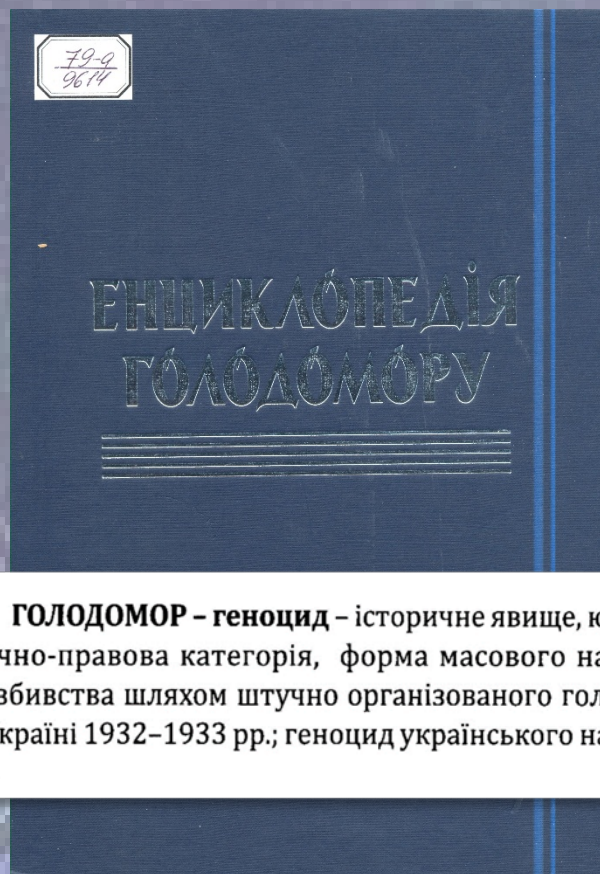
*Я не зігнуся, не зламаюсь...
Шепчу шевченківські слова:
“Караюсь, мучусь, та не
каюсь!”
Надія в серці ожива...*

*Бо ми народ, а не трава,
І нас на тирло не стоптати,
І нас довіку не здолати.
А вас прокляття не мине!..
Судіть мене...*

Іван Цюпа

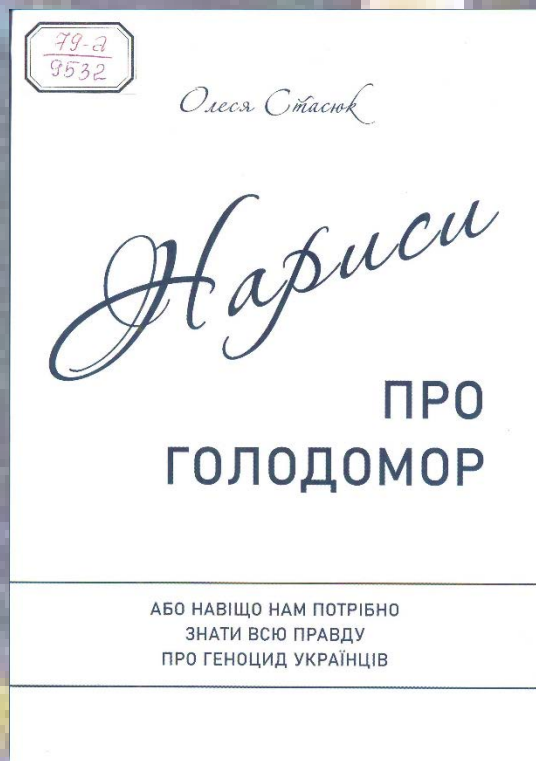

Науково-меморіальне видання інформативно відтворює причини, обставини, соціально-психологічні та статистично-демографічні наслідки Голодомору-геноциду в Україні. Видання має понад тисячу статей, які стосуються персоналій, подій, явищ, термінологічного, історіографічного, меморіально-історичного, демографічного, антропологічного дискурсів Голодомору.

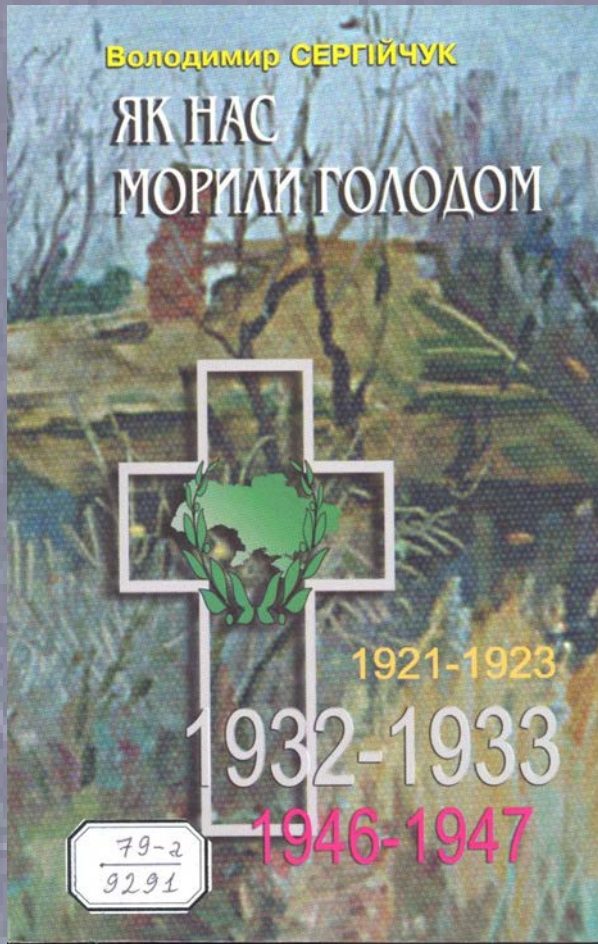
ГОЛОДОМОР – геноцид – історичне явище, юридично-правова категорія, форма масового народобивства шляхом штучно організованого голоду в Україні 1932–1933 рр.; геноцид українського народу.

Енциклопедія Голодомору 1932–1933 років в Україні / Нац. музей "Меморіал жертв голодомору", Асоц. дослідників голодоморів в Україні ; авт. тексту і передм. В. І. Марочка ; вступ. сл. Є. М. Нищука. – Дрогобич : Коло, 2018. – 575 с. 79-а 9614

Стасюк О. О. Нариси про Голодомор, або Навіщо нам потрібно знати всю правду про геноцид українців / О. О. Стасюк. – Київ : Вид-во Марка Мельника, 2019. – 215 с. 79-а 9532

Мета цієї книги - у більш розгорнутому вигляді розкрити геноцидну природу Голодомору. Для цього обрано послідовний виклад пов'язаних між собою нарисів, що розкривають такі ключові питання, як причини, або що уможливило геноцид українців у ХХ ст.; методи та наслідки, або чому Голодомор-геноцид українців вважається однією з найбільших трагедій минулого століття; оцінка, або навіщо дії стосовно українців як нації потрібно кваліфікувати як злочин і хто сьогодні перешкоджає такому розумінню; пам'ять, або чому так важливо не забувати у ХХІ ст. про Голодомор саме як про геноцид українців.

Сергійчук В. І. Як нас морили голодом / В. І. Сергійчук ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Центр українознавства. – Вид. 3-є, допов. – Київ : ПП Сергійчук М. І., 2006. – 391 с. 79-а 9291

Панченко П. П. Смертю смерть подолали. Голодомор в Україні, 1932–1933 / П. П. Панченко, М. М. Вівчарик, А. І. Голуб ; упоряд. Ю. В. Авраменко. – Миколаїв : Україна, 2003. – 350 с. 79-а 6554

579-2
9480

Наприкінці 1927 р. XV з'їзд ВКП(б) прийняв рішення про курс на колективізацію сільського господарства. У січні 1928 р. режим запроваджує насильницькі хлібозаготівлі.

Водночас розпочинається знищення заможних селянських господарств, які режим назвав «куркульськими». У «куркулів» конфіскують майно, землю. Їх і їхні родини виселяють за межі населених пунктів, а значну частину депортують на Схід та Північ Радянського Союзу.

Спротив геноциду : кн.-кат. вист. / В. С. Тилищак [та ін.] ; Укр. ін-т нац. пам'яті [та ін.]. – Київ : Часопис, 2018. – 79 с. 79-а 9480

Книга є каталогом фотодокументальної виставки «Спротив геноциду», яка розкриває масштаби і характерні форми спротиву українського селянства сталінській злочинній політиці напередодні і під час геноциду українського народу.

У липні 1932 року Кремль визначає для України заздалегідь нереальні плани хлібозаготівель

7 серпня 1932 року за ініціативою Й. Сталіна запроваджується постанова, відповідно до якої так зване «розкрадання кол-

госпного майна» карається розстрілом або позбавленням волі терміном не менше ніж на 10 років. У народі постанова отримує назву «Закон про п'ять колосків».

ГОЛОДОМОР

ГЕНОЦИД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ 1932–1933

Верстюк В. Ф. Голодомор. Геноцид українського народу, 1932–1933 / В. Ф. Верстюк, В. Тиліщак, І. Юхновський. – Київ : Вид-во ім. О. Теліги, 2008. – 25 с. 79-а 7537

Партійно-урядове вноормування режиму «чорних дощок»

18 листопада
1932 р.

• Постанова ЦК КП(б)У «Про заходи з посилення хлібозаготівель»
– визначено суть режиму «чорних дощок» як нового репресивного елемента механізму Голодомору-геноциду

20 листопада
1932 р.

• Постанова РНК УСРР про затвердження Інструкції «Про боротьбу з куркульським впливом у колгоспах»
– офіційно запроваджено режим «чорних дощок»

6 грудня
1932 р.

• Спільна постанова РНК УСРР та ЦК КП(б)У «Про занесення на чорну дошку сіл, що злісно саботують хлібозаготівлі»
– занесено на «всеукраїнську чорну дошку» 6 сіл УСРР:
1) с. Вербки Павлоградського району Дніпропетровської області
2) с. Гаврилівка Межівського району Дніпропетровської області
3) с. Лютеньки Гадяцького району Харківської області
4) с. Кам'яні Потоки Кременчуцького району Харківської області

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

ГОЛОДОМОР 1932–1933 РОКІВ ГЕНОЦИД УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Навчальний посібник для вчителів "Голодомор 1932–1933 років – геноцид української нації": навч. посіб. / Д. Д. Білий [та ін.] ; Нац. музей Голодомору-геноциду, Ін-т дослідж. Голодомору. – Київ : Вид-во Марка Мельника, 2021. – 335 с., 79-а 9535

79-а
9546

Чорні дошки

Чернігівська область

"Чорні дошки" України. Чернігівська область : зб. док. і матеріалів / Нац. музей Голодомору-геноциду, Ін-т дослідж. Голодомору ; авт.-упоряд.: О. О. Стасюк [та ін.] ; відп. ред. С. В. Маркова. – Київ : Мельник М. Ю., 2021. – 943 с. 79-а 9546

79-а
6427

ЗІБРАВ І УПОРЯДКУВАВ ОЛЕКСА РІЗНИКІВ

ЇДЛО 33-го

Їдло 33-го: Словник голодомору / упоряд.: О. С. Різників. – Одеса : Юрид. літ., 2003. – 165 с. 79-а 6427

ЖИВНІСТЬ усяку
429: Не чути нічого живого. Люди тихо вмирають по своїх хатах, а **ВСЯКУ ЖИВНІСТЬ**, яка була колись, давно поїли.
Г. З. Губенко, с. Макариха, Знам'янський район, Кіровоградщина.

ПЛЕЦИК
400: див. ЛОБОДА
405: А весною почалося страшно. Коли вже зовсім не було що їсти збирали лободу, кропиву, парили, потім пекли якісь **ПЛЕЦИКИ**.
Н. І. М'яникова, Вільшанка, Кіровоградщина

322: Якщо в січні ще якось перебивались, то вже в лютому, я дуже добре пам'ятаю, мати запарювала **ПРОСЯНУ ПОЛОВУ** — і ми їли її саму-самісіньку, а потім кричали, бо боліли животи.
С. А. Мирець, с. Острів, Київщина.

ГОЛОДОМОР
1932–1933 РОКІВ

ГЕНОЦИД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Голодомор 1932–1933 років – геноцид українського народу [матеріали вист.] / упоряд. Д. Гетьман. – Київ : Вид-во ім. О. Теліги, 2008. – 48 с. 79-а 7581

У СІЧНІ 1933 РОКУ ВИЌЗД СЕЛЯН З ТЕРИТОРІЇ УСРР ТА КУБАНИ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ

Директива Сталіна забороняє виїзд селян з території УСРР та Кубані на інші території Радянського Союзу. Українським селянам перестають продавати квитки на залізничний і водний транспорт. Блокуються дороги до міст.

ХЛІБ В УКРАЇНІ БУВ.

Радянський уряд масово продає збіжжя та інші сільськогосподарські культури за кордон. В Україні на повну потужність працюють спиртзаводи, які переробляють дорогоцінний хліб на горілку. Вона також іде на експорт.

З УКРАЇНИ ЗА КОРДОН ЕКСПОРТУЮТЬ У 1932 р. – 1,72 млн. т. У 1933 р. – 1,68 млн. т. ЗЕРНА

З МЕТОЮ ОДЕРЖАННЯ КОШТІВ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПОЛІТИКИ МІЛІТАРИЗАЦІЇ ВПРОВАДЖУЄТЬСЯ ЕКСПОРТ ХЛІБА.
ВІН МАВ ІЛЮСТРУВАТИ ЗОВНІШНЬОМУ СВІТУ МІЦЬ ДЕРЖАВИ ТА ВІДСУТНІСТЬ ГОЛОДУ.

ОФІЦІЙНО В УКРАЇНІ ГОЛОДУ НЕМАЄ

У січні 1933 р. Народний комісар закордонних справ СРСР М. Литвинов робить спеціальну заяву про відсутність голоду в країні.
16 лютого 1933 р. в Україну надходить директива: “Категорично заборонити якій би то не було організації вести реєстрацію випадків опухання і смерті на ґрунті голоду, крім органів ДПУ”. Сільрадам наказано при реєстрації смерті не вказувати її причину.

У РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ ЗАБОРОНА ІНФОРМАЦІЇ ПРО ГОЛОД ДІЯЛА ДО 1987 р.

У червні смертність з голоду в Україні досягла апогею. За оцінками демографів, того місяця померли від 800 тисяч до понад 1 мільйона осіб.

У серпні прийнято рішення про створення Всесоюзного переселенського комітету та переселення у вимерлі з голоду села України колгоспників із російських областей і Білорусі. До кінця 1933 р. переселили понад 100 тисяч осіб.

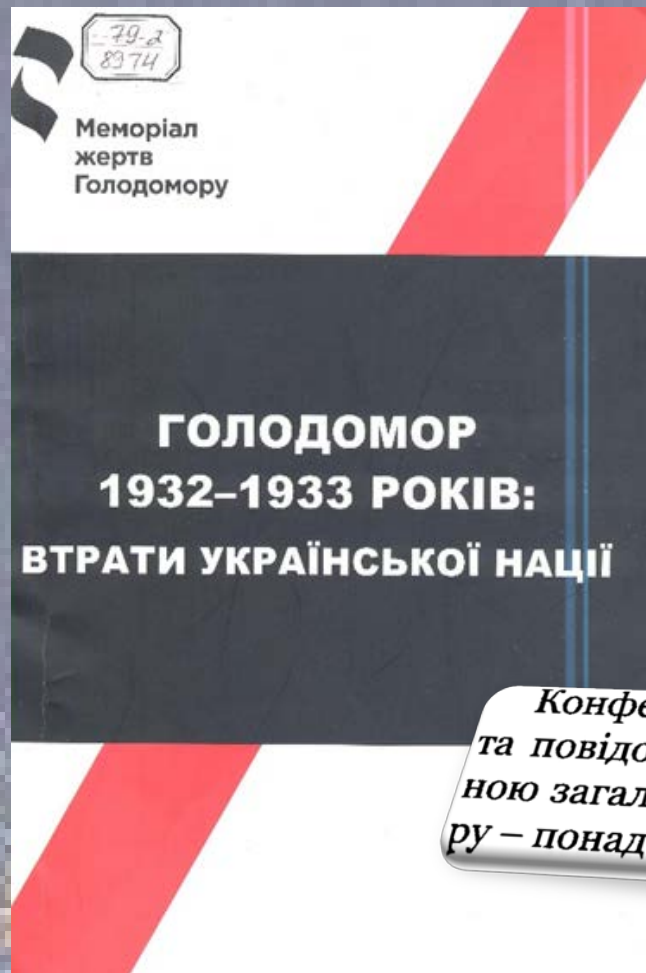
Голодомор забрав мільйони людських життів. На жаль страшні обставини злочину унеможливають встановлення точної кількості смертей невинних людей і вичерпного поіменного списку жертв.

Унаслідок застосування різних методологій, дослідники, які займалися підрахунками, приходили до різних висновків. Оцінки втрат коливаються від 3 до 7 мільйонів жертв. Називаються й більші цифри.

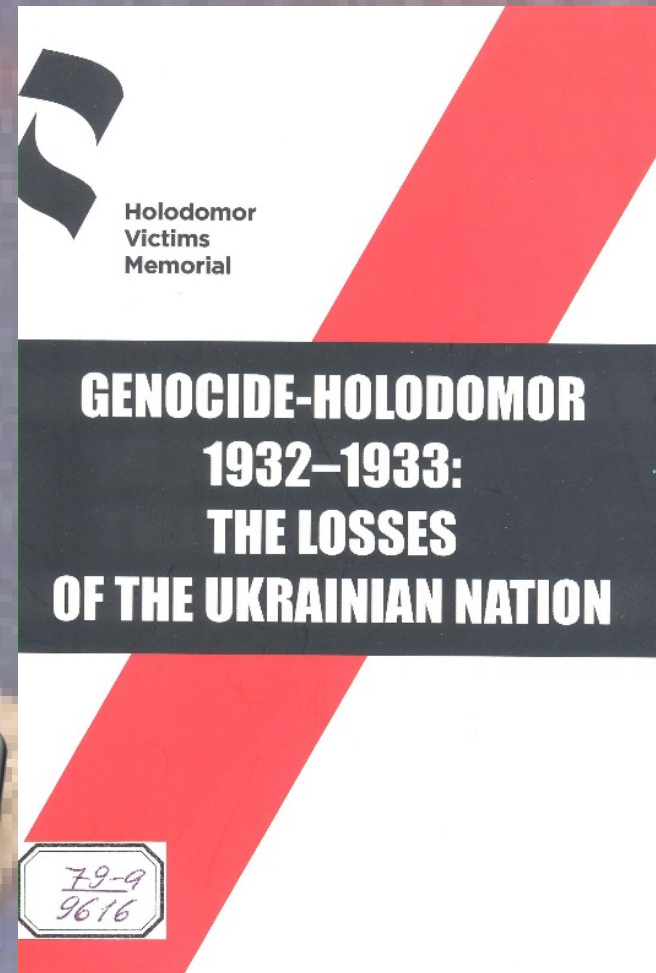
В Україні існує поіменний онлайн пошук жертв Голодомору Краудфандингова платформа "Зерна правди". В основі платформи закладено філософію поіменного вшанування кожної з мільйонів жертв Голодомору-геноциду.

Кожна людина може ввести в пошук прізвище або назву населеного пункту і дізнатися правду про історію свого роду в часи Голодомору.

Конференція, обговоривши наукові доповіді та повідомлення, визнала науково обґрунтованою загальну кількість померлих від Голодомору – понад 7 млн осіб.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Голодомор 1932–1933 років: втрати української нації" (Київ, 4 жовт. 2016 р.) : зб. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка [та ін.] ; упоряд. Ю. Коцур ; відп. ред. Л. І. Гасиджак. – Київ : Олег Філюк, 2017. – 199 с. 79-а 8974

Proceedings of the International scientific-educational working conference "Genocide-holodomor 1932–1933: the losses of the Ukrainian Nation" (October 4, 2016, Kyiv) / National Museum "Holodomor Victims Memorial", Ukrainian Genocide Famine Foundation-USA, Inc. ; Taras Shevchenko nat. univ. of Kyiv ; ed. by: C. A. Madden [et al.] ; transl. into English A. Zakharchuk [et al.]. – Kyiv : Ukrainian Genocide Famine Foundation USA, Inc., 2018. – 119 p. 79-а 9616

КАРТА ГОЛОДОМОРУ

Умовні позначення

- сучасні кордони України
- - - сучасні межі областей України
- центри областей і автономних республік у 1932–1933 рр.
- інші міста
- села, занесені на "чорну дошку" постановою ЦК КП(б)У і РНК УСРР від 6 грудня 1932 р.

Смертність від Голодомору

- Рівень смертності 1933 р. перевищував рівень смертності 1927 р. більш ніж у 9 разів
- Рівень смертності 1933 р. перевищував рівень смертності 1927 р. більш ніж у 6 разів
- Рівень смертності 1933 р. перевищував рівень смертності 1927 р. більш ніж у 4 рази
- Території, що входили до складу СРСР, але не були охоплені Голодомором
- Території, які у 1933 р. не входили до складу СРСР

Назви міст подано станом на 1933 р. (у дужках зазначено сучасні назви міст).
 До складу УСРР в 1924–1940 рр. входила Молдавська автономна республіка, яка охоплювала частину сучасної Одеської області та частину Молдови (Придністров'я).

79-а
9671

ГЕНОЦИД УКРАЇНЦІВ

1932–1933

ЗА МАТЕРІАЛАМИ
ДОСУДОВИХ
РОЗСЛІДУВАНЬ

видання II, доповнене

ГЕНОЦИД В УКРАЇНІ 1932-1933 н.

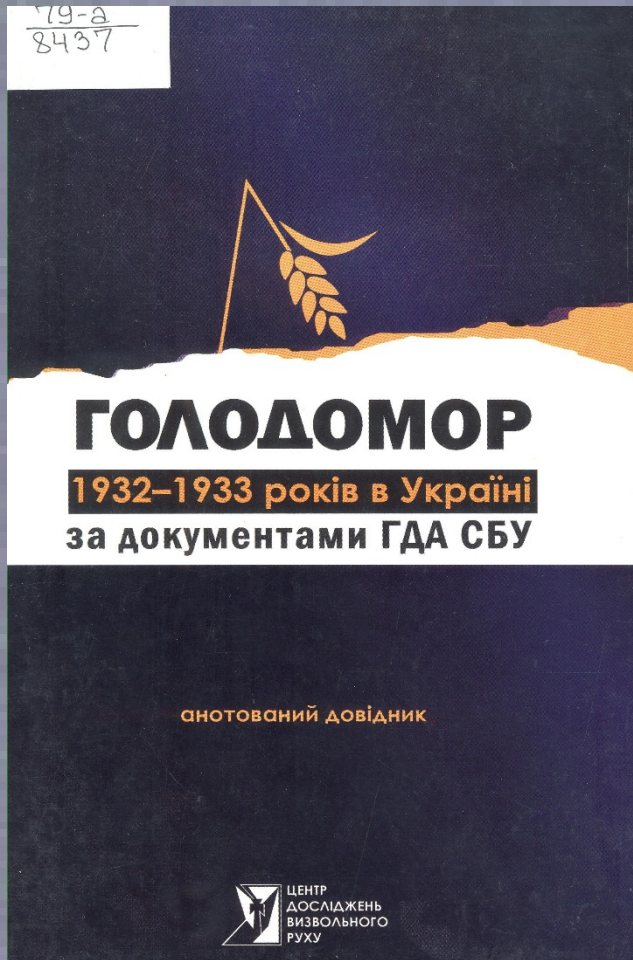
за матеріалами
кримінальної справи № 475

79-а
8763

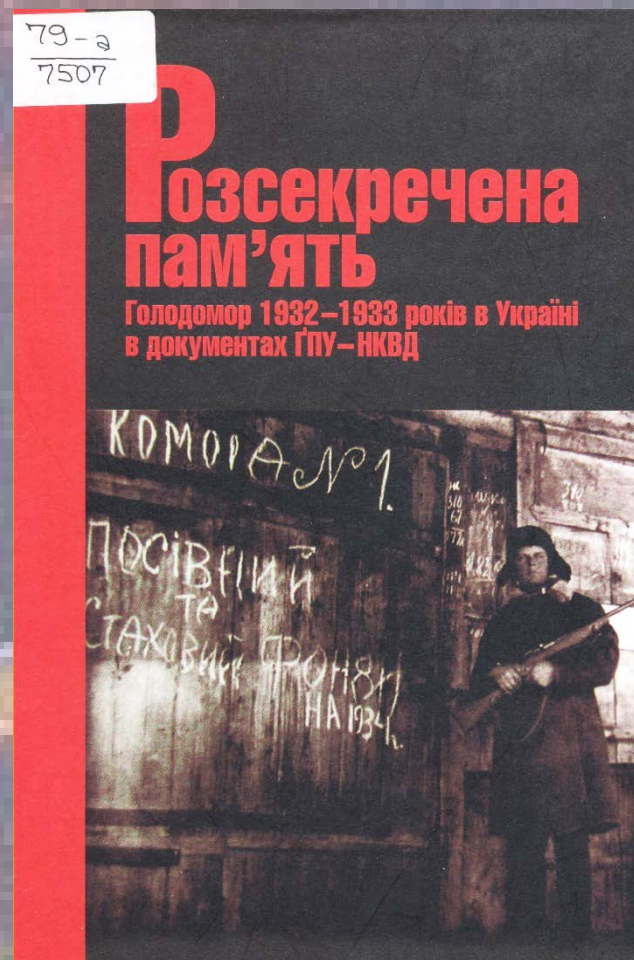
Геноцид в Україні 1932–1933 рр. за матеріалами кримінальної справи №475 / упоряд.: М. Герасименко, В. Удовиченко. – Київ : Бізнесполіграф, 2014. – 557 с. 79-а 8763

У наукових збірниках друкуються документи та матеріали присвячені жахливій трагедії українського народу в ХХ ст. – Голодомору-геноциду 1932–1933 рр. Основу джерельної бази обох видань формує вибірка з матеріалів кримінальної справи № 475 (судовий № 1-33/2010), які зберігаються в поточному архіві Апеляційного суду м. Києва й налічують 331 том. Публікації охоплюють документи про відкриття справи, свідчення очевидців, результати судової історично-правової та науково-демографічної експертиз, висновок про психічний стан людей, спричинений тривалим голодуванням, постанову Апеляційного суду м. Києва з мотивувальною частиною про визнання Голодомору 1932–1933 рр. геноцидом українців. До збірників також увійшли тексти офіційних перекладів міжнародно-правових актів про злочини проти людства, відповідні законодавчі акти України та деякі інші матеріали.

Геноцид українців, 1932–1933 : за матеріалами досудових розслідувань / Нац. акад. правових наук України [та ін.] ; упоряд.: О. В. Петришин [та ін.]. – Вид. 2-ге, допов. – Київ ; Харків : Право, 2022. – 660 с. 79-а 9671

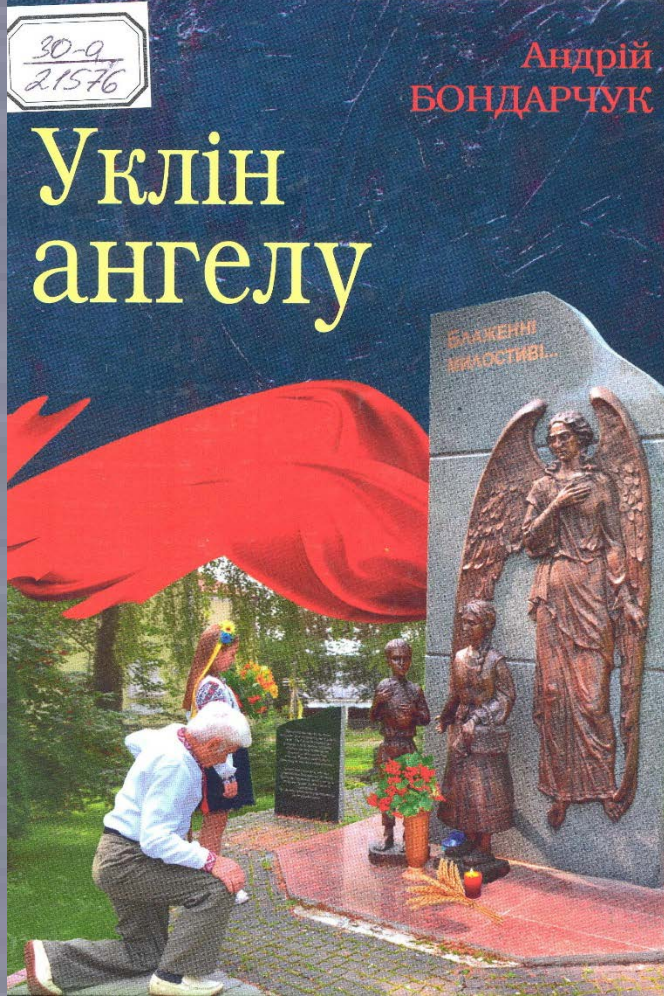
Розкрито зміст документів, які зберігаються у фондах Галузевого державного архіву СБУ і висвітлюються причини, перебіг і наслідки Голодомору 1932—1933 рр. в Україні. Іменний та географічний покажчики вказують осіб, населені пункти, регіони та країни, згадані в архівних документах.

Розсекречена пам'ять: Голодомор 1932–1933 років в Україні в документах ГПУ - НКВД / упоряд. В. Борисенко ; ред. С. М. Богунов. – Київ : Києво-Могилянська акад., 2008. – 603 с. 79-а 7507

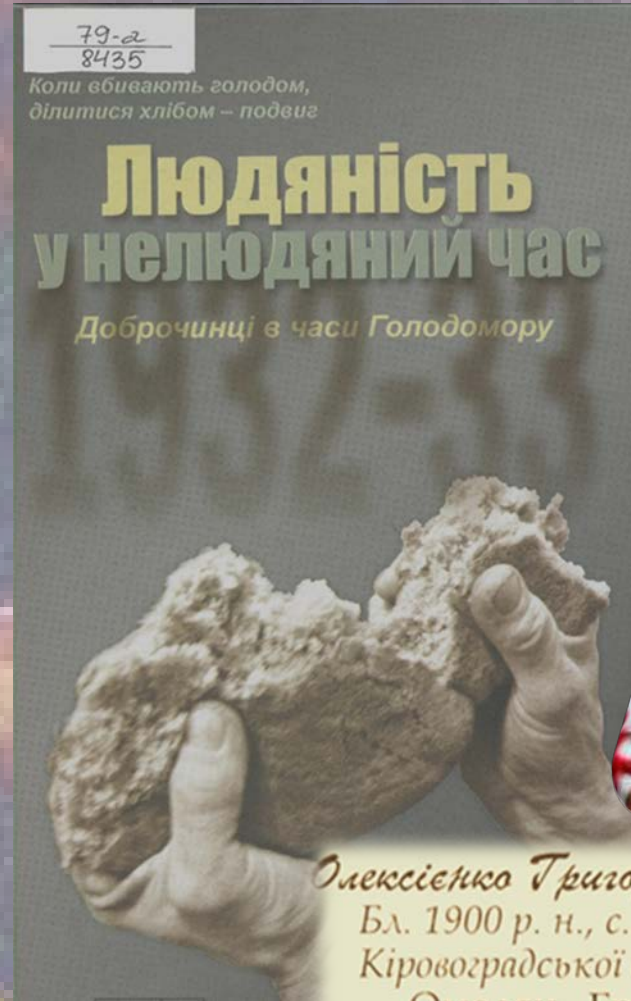
У виданні представлено документи радянських органів державної безпеки – Державного політичного управління (ДПУ) та Народного комісаріату внутрішніх справ (НКВС), що містять додаткову архівну інформацію про причини, перебіг і наслідки найстрашнішої трагедії в історії українського народу ХХ століття – Голодомору 1932–1933 років. Документи розповідають про здійснення органами держбезпеки масових політичних репресій, у тому числі й з метою приховування правди про Голодомор. Майже 70 років ці документи зберігались під грифами секретності і були недоступними для дослідників.

Голодомор 1932–1933 років в Україні за документами ГДА СБУ : анотований довід. / упоряд.: В. М. Даниленко [та ін.] ; відп. ред.: В. І. Марочко ; НАН України, Ін-т історії України. – Львів : Центр досліджень визвольного руху, 2010. – 469 с. 79-а 8437

Бондарчук А. І. Уклін ангелу (1932–1933, 1946–1947) : повісті / А. І. Бондарчук. – Луцьк : Надстир'я, 2018. – 194 с. 30-а 21576

На прикладі долі підлітків автор показує, як ці події формують їхній характер, свідомість, допомагають прозрінню, становленню патріота, а в інших формують викривлене розуміння правди, що морально, політично калічить людину. Не може не схвилювати душевна доброта західників, які давали прихисток, допомагали голодуючим.

*Олексієнко Григорій Омелянович,
Бл. 1900 р. н., с. Чубарівка Маловисківського району
Кіровоградської області.*

Омелян Григорович працював директором школи. Організував харчування школярів, завдяки чому багато дітей, у тому числі й автор свідчення — Чорна Олена Трохимівна, вижили. За самовільну організацію харчування дітей у 1933 р. Олексієнка та його дружину арештували. Подальша їхня доля невідома.

Свідчення Чорної Олени Трохимівни

*Людяність у нелюдяний час /
упоряд.: В. С. Тилищак ;
уклад.: В. М. Яременко. –
Львів : Часопис, 2013. – 235 с.
79-а 8435*

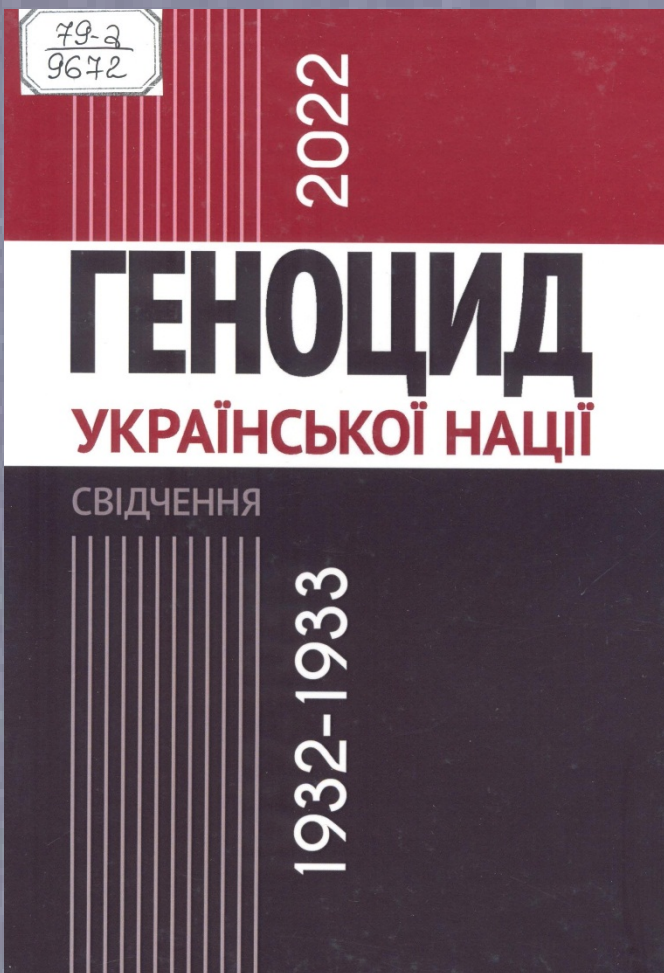
Голодомор винищив або завдав непоправних втрат цілому поколінню українських дітей. Смертність серед дітей становила понад 50 % від всіх померлих з голоду. У багатьох районах України у вересні 1933 р. за шкільні парти не сіли близько двох третин учнів.

Діти, що пережили Голодомор, мали травматичні наслідки.

Переважна більшість свідків Голодомору, які наприкінці 1980-х наважилися вголос заговорити про ті страшні часи, у 1932–1933 рр. були дітьми. Голод забрав у них здоров'я, рідних, друзів. Він забрав світлі барви їхнього дитинства, замінивши їх страхом і покорою, німим розпачем і зруйнованою вірою в людяність і добро.

*Конаючі українські діти
(світлина з архіву кардинала Інніцера)*

Геноцид української нації 1932–1933/2022: свідчення / Нац. акад. правових наук України [та ін.] ; упоряд. О. О. Стасюк. – Вид. 2-ге, допов. – Київ ; Харків : Право, 2023. – 351 с. 79-а 9672

У виданні другому, доповненому опубліковано свідчення очевидців Голодомору-геноциду 1932–1933 рр., вчиненого комуністичним тоталітарним режимом, із матеріалів кримінальної справи № 475 (2009 р.) і матеріалів кримінального провадження № 22019000000000309 (2019–2022 рр.) та свідчення очевидців геноциду українців, вчиненого у 2022 р.

*Свідок Голодомору 1932–1933 рр. Варвара Ющенко
с. Хоружівка на Сидирівці*

Борисенко В. К. Свіча пам'яті. Усна історія про геноцид українців у 1932–1933 роках / В. К. Борисенко. – Київ : Стило, 2007. – 287 с. 79-а 7556; 79-а 7557

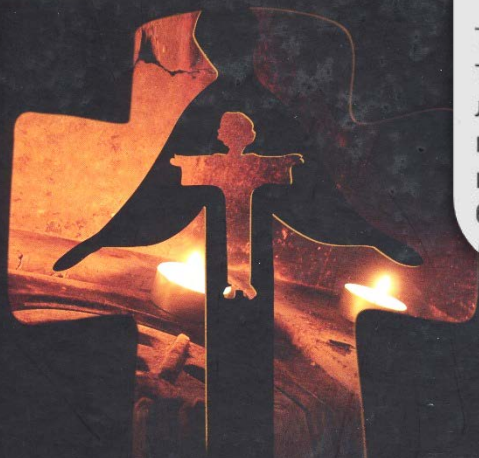

*Очевидці голодомору 1932—33 рр., які давали свідчення дослідникам НТШ (у 1996 та 1997 роках) під час опитувань в Чорнобильській зоні, а також в селах Житомирської області (села Ладжинці, Рудня, Мірча, Юрове, Скуратин та ін.).
З фотоколекції Ярослава Тараса*

Пам'ять народу : геноцид в Україні голодом 1932-1933 років : свідчення / упоряд.: О. М. Веселова, О. Ф. Нікілев ; відп. ред. В. А. Смолій ; Асоц. дослідників голодоморів в Україні [та ін.] . – Київ : Калита, 2009. – Кн. 1 . – 934 с. 79-а 9552

79-а
9552

**ПАМ'ЯТЬ НАРОДУ:
ГЕНОЦИД В УКРАЇНІ
ГОЛОДОМ 1932–1933 РОКІВ
СВІДЧЕННЯ**

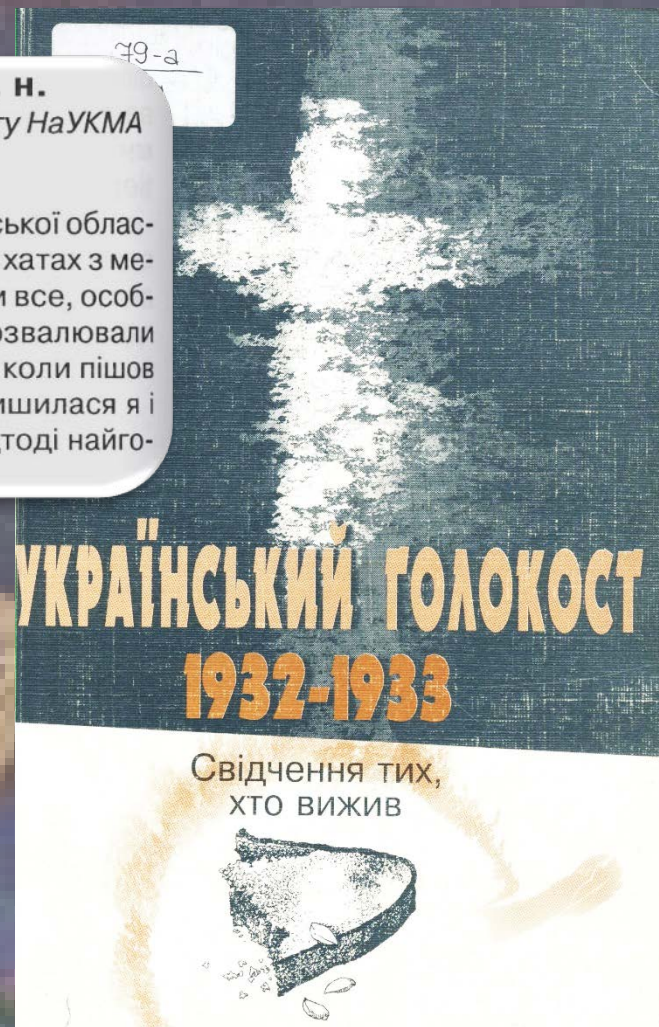
**ПАМ'ЯТЬ НАРОДУ:
ГЕНОЦИД В УКРАЇНІ
ГОЛОДОМ 1932–1933 РОКІВ
СВІДЧЕННЯ**

Пам'ять народу : геноцид в Україні голодом 1932–1933 років : свідчення / упоряд.: О. М. Веселова, О. Ф. Нікілев ; відп. ред. В. А. Смолій ; Асоц. дослідників голодоморів в Україні [та ін.] . – Київ : Калита, 2009. – Кн. 2 . – 919 с. 79-а 9552

Квасниця Ольга Михайлівна, 1923 р. н.

*(записала студентка гуманітарного факультету НаУКМА
Воробйова Ганна)*

«Під час голоду перебувала в с. Ступеніно Київської області. У нас були спеціальні загони з бідноти, які ходили по хатах з металевими прутами, якими тикали повсюди та розбивали все, особливо жорна, щоб люди не мали змоги щось змолоти, розвалювали печі. З 15 дітей у нашій сім'ї вимерло 12, один пропав, коли пішов шукати батька, який десь вимінював одяг на харчі. Лишилася я і брат Саша. Нас взяли в дитсадок, де видавали їжу. Відтоді найголовніше відчуття – наїстися...»

Український голокост 1932–1933. Свідчення тих, хто вижив / упоряд. Ю. А. Мицик. – М. : Києво-Могилянська акад., 2003. – 295 с. 79-а 6916

Шлях до відновлення пам'яті про Голодомор

У вересні 1993 р., на 60-ті роковини трагедії, в Україні вперше жертв Голодоморів вшанували на державному рівні.

У 1998 р. Президент встановив указом День пам'яті жертв голодоморів.

У 2003 р. Верховна Рада у Постанові та зверненні до Українського народу визнала Голодомор актом геноциду.

28 листопада 2006 р. парламент ухвалив Закон «Про Голодомор 1932–1933 рр. в Україні», яким визнано Голодомор геноцидом Українського народу.

2008 р. видано Національну книгу пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 рр. в Україні та споруджено Меморіал жертв Голодомору.

У 2010 р. Апеляційний суд міста Києва розглянув порушену Службою безпеки України кримінальну справу і визнав Голодомор 1932–1933 рр. актом геноциду, а Йосипа Сталіна, В'ячеслава Молотова, Лазаря Кагановича, Павла Постишева, Станіслава Косіора, Власа Чубаря, Менделя Хатаєвича – винними в організації злочину.

Нас вбивали,
БО МИ — УКРАЇНЦІ...

79-а
9550

Нас вбивали, бо ми українці... :
[виставка] / Нац. музей
Голодомору-геноциду. – Київ : [б.
в.], [2021]. – [16 с.] 79-а 9550

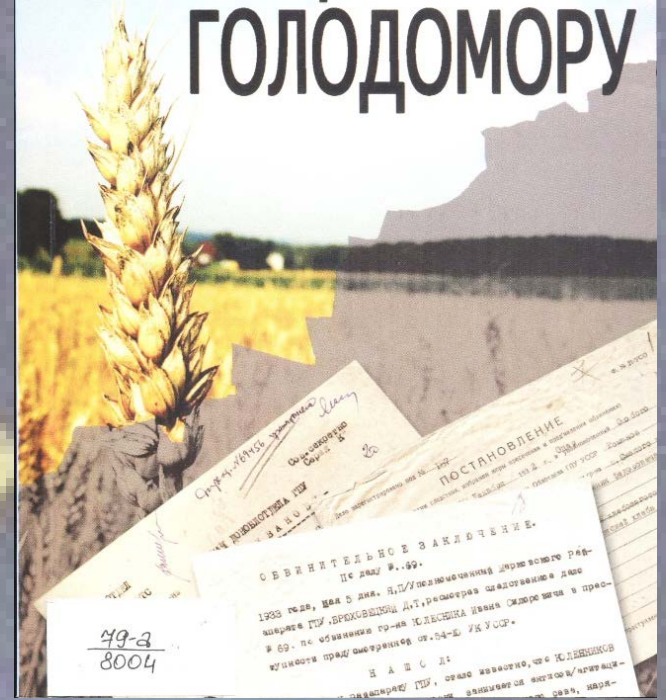
ОРГАНІЗАТОРИ ГОЛОДОМОРУ

Йосип
СТАЛІН
В'ячеслав
МОЛОТОВ
Лазар
КАГАНОВИЧ
Павло
ПОСТИШЕВ
Станіслав
КОСИОР
Влас
ЧУБАР
Мендель
ХАТАСВИЧ

Левко Хмельковський

136 призвідців
ГОЛОДОМОРУ

Хмельковський Л. 136 призвідців
голодомору / Л. Хмельковський. – Львів :
Свічадо, 2009. – 134 с. 79-а 8004

У кожній з 17 областей України, на території яких був Голодомор, створені обласні томи Національної Книги пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 рр. в Україні. У них зібрані прізвища загиблих від голоду, які на даний час можна було встановити з книг громадянського цивільного стану та зі спогадів очевидців.

Юхновський І. Р. Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні / І. Р. Юхновський, В. Ф. Верстюк, В. Борисенко ; голов. редкол. В. А. Ющенко. – Київ : Вид-во ім. О. Теліги, 2008. – 950 с. 79-а 7624

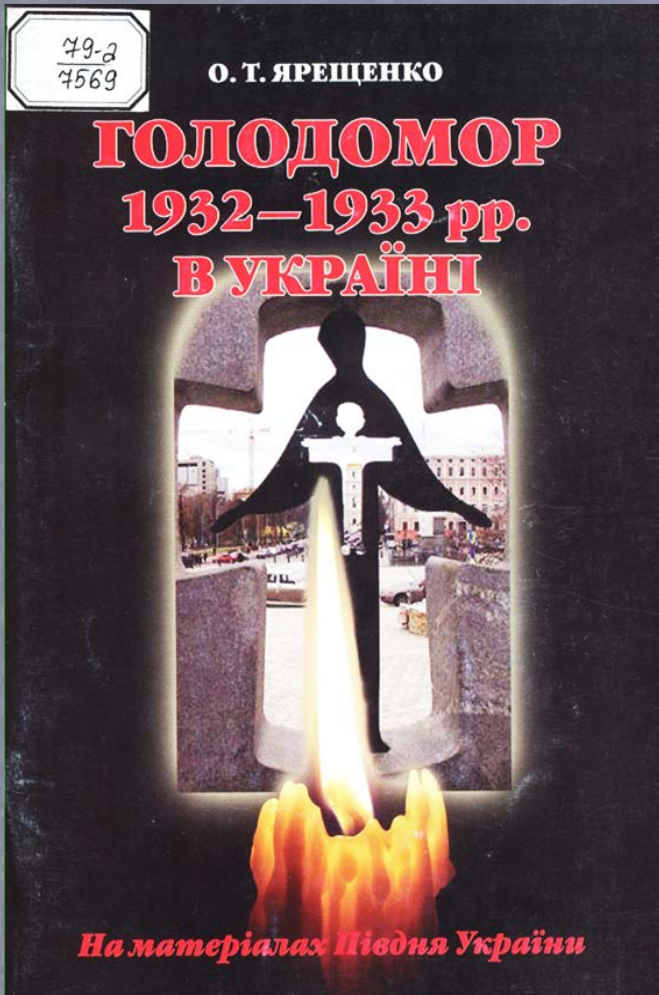

Національна книга пам'яті жертв голодомору 1932–1933 років в Україні: Одеська область / ред. кол. Л. Г. Білоусова. – Одеса : Астропринт, 2008. – 1007 с. 79-а 7727

Голодомори в Україні: Одеська область, 1921–1923, 1932–1933, 1946–1947 : дослідження, спогади, документи / Л. Г. Білоусова, Д. Бадера, П. Бондарчук ; упоряд. В. Ю. Алексєєва. – Одеса : Астропринт, 2007. – 457 с. – (Праці Держ. архіву Одеської обл. ; Т. 18). 79-а 8739

Кушнір В. Г. У скорботних 1932–1933 роках (Миколаївський район Одеської області) / В. Г. Кушнір, Н. О. Петрова, В. М. Поломарьов ; відп. ред. В. К. Борисенко. – Одеса, 2008. – 293 с. 79-а 7650

Ярещенко О. Т. Голодомор 1932–1933 рр. в Україні. На матеріалах Півдня України / О. Т. Ярещенко. – Одеса : Астропринт, 2008. – 96 с. 79-а 7569

Книга за змістом носить краєзнавчий характер: розкриває трагічні події на Півдні України, зокрема в Одеській області, і може бути використана в навчальних цілях на уроках історії і українознавства в школах, середніх спеціальних навчальних закладах, вузах, у бібліотеках, для широкого загалу читачів, всіх, хто цікавиться історією краю, України і не байдужий до долі наших предків.

Голодний хліб (Голод 1921–1923, 1932–1933, 1946–1947 років в контексті історії репресій). Овідіопольський район / авт.-уклад.: С. С. Аргатюк [та ін.] ; Держ. архів Одес. обл., [та ін.]. – Одеса : Смил, 2008. – 400 с. : 40 л. 79-а 7568

79-а
7666

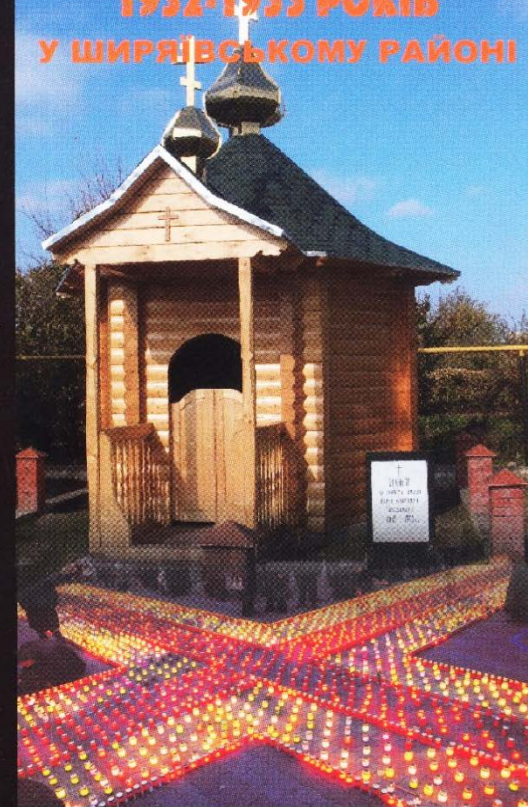
ГОЛОДОМОР на Біляївщині 1932–1933

ДОСЛІДЖЕННЯ
СПОГАДИ
ДОКУМЕНТИ

Андріяшенко М. А. Голодомор на Біляївщині, 1932–1933. Дослідження, спогади, документи / М. А. Андріяшенко, С. Л. Гой, С. П. Зубрицька ; [та ін.]. – Одеса : Астропринт, 2008. – 150 с. 79-а 7666

79-а
7608

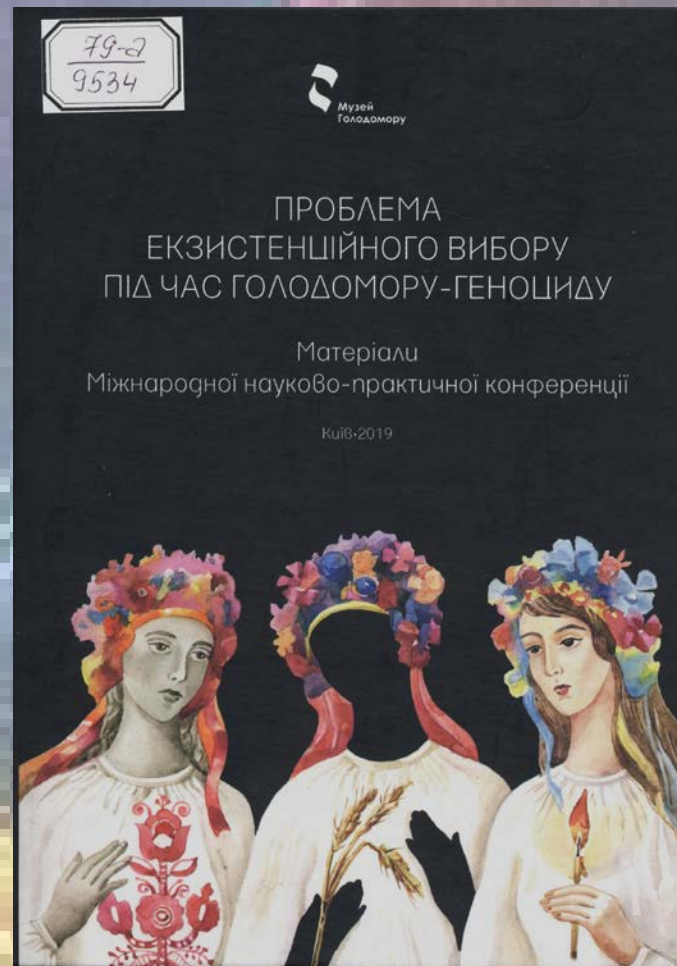
ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ У ШИРЯЇВСЬКОМУ РАЙОНІ

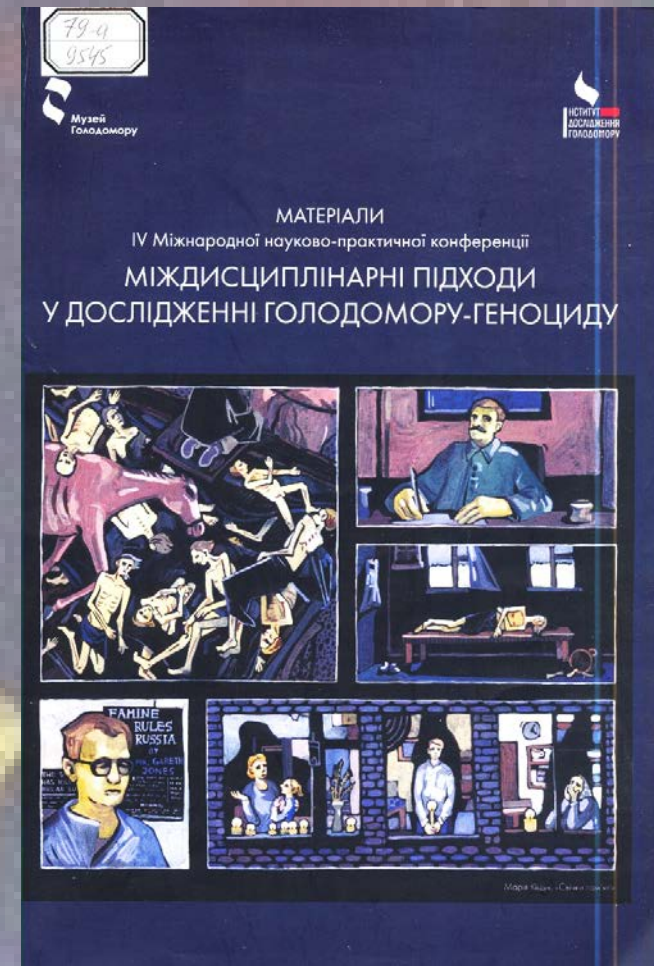
КНИГА ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ГЕНОЦИДУ

Голодомор 1932–1933 років у Ширяївському районі. Книга пам'яті жертв геноциду / упоряд. Т. В. Манжос ; голов. редкол. Л. І. Жаданова. – Одеса : Астропринт, 2008. – 159 с. 79-а 7608

У збірці матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Проблема екзистенційного вибору під час Голодомору-геноциду» проаналізовано, в яких умовах українцям довелося робити екзистенційний вибір, як деформувався внутрішній світ людини, втягненої у щоденну й щохвилинну боротьбу за елементарне виживання, людини, яка бачила навкруг себе муки й смерть найдорожчих їй людей і була нездатною хоч щось вдіяти.

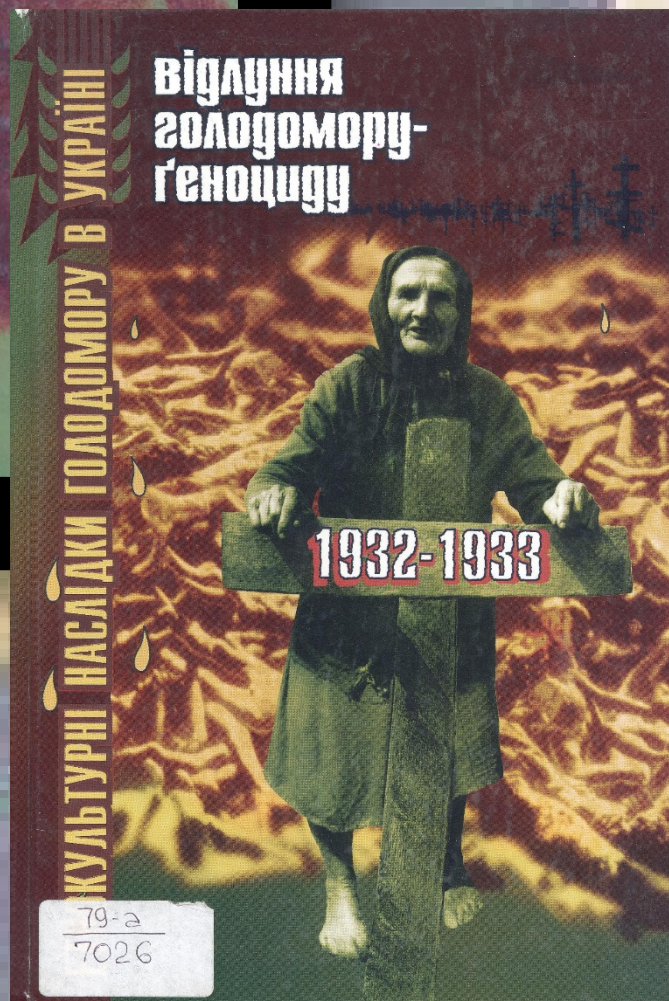
Проблема екзистенційного вибору під час Голодомору-геноциду : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 20 листоп. 2019 р.) / Нац. музей Голодомору-геноциду, Ін-т дослідж. Голодомору ; редкол.: І. М. Батирєва [та ін.]. – Київ : Вид-во Марка Мельника, 2020. – 311 с. 79-а 9534

Матеріали 4-ї Міжнародної науково-практичної конференції "Міждисциплінарні підходи у дослідженні Голодомору-геноциду" (Київ, 19 листоп. 2020 р.) / Нац. музей Голодомору-геноциду, Ін-т дослідж. Голодомору [та ін.] ; гол. ред. О. О. Стасюк. – Житомир : Полісся, 2021. – 207 с. 79-а 9545

В книзі на підставі нових досліджень, здійснених переважно Етнографічно-фольклористичною секцією НТШ, представлено наслідки в етнокультурній та духовній сфері найбільшої національної катастрофи, якою став у ХХ ст. штучно здійснений московсько-большевицьким режимом голодомор 1932-1933 рр. в Україні.

Відлуння голодомору-геноциду, 1932–1933. Етнокультурні наслідки голодомору в Україні / ред.: Р. Ф. Кирчів, О. М. Романів. – Львів : Наук. т-во ім. Шевченка, 2005. – 199 с. 79-а 7026

Містить доповіді, представлені на конференції «Великий голод в Україні: Голодомор та його наслідки, 1933 рік до наших днів», організованій Українським науково-дослідним інститутом Гарвардського університету у 2008 р.

AFTER the HOLODOMOR

THE ENDURING IMPACT OF THE GREAT FAMINE ON UKRAINE

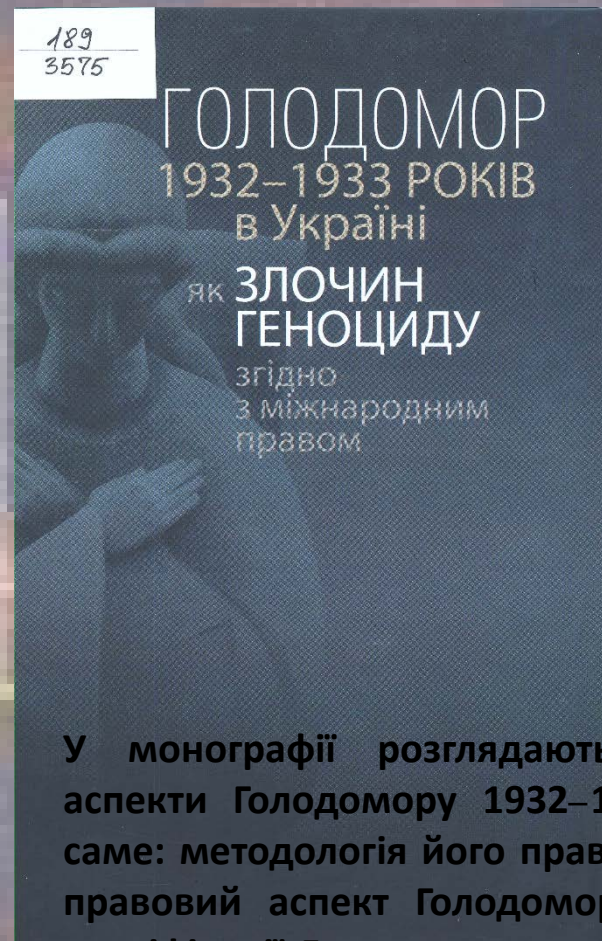
Edited by Andrea Graziosi, Lubomyr A. Hajda, and Halyna Hryn

After the Holodomor. The enduring impact of the Great Famine on Ukraine / E. M. Andreev [et al.] ; ed. by A. Graziosi [et al.] ; Harvard Univ., Ukrainian research inst. – Cambridge : Harvard Univ. press, 2013. – XXXVIII, 283 p. 79-а 8925

У книзі проаналізовано ставлення Заходу до Голодомору 1932–1933 рр. Розкрито проблему замовчування правди комуністичним режимом. Висвітлено повідомлення світової преси та державних органів за межами СРСР про трагедію в Україні. Показано позицію міжнародної громадськості та владних структур Заходу щодо продовольчої катастрофи. Розглянуто питання про те, чому смерть мільйонів жителів України від голоду виявилася малопомітною для значної частини світової спільноти та чому уряди більшості держав не відреагували на неї.

Папуга Я. Б. Змова мовчання : ставлення Заходу до Голодомору / Я. Б. Папуга. – Київ : Олег Філюк, 2018. – 226 с. 79-а 9553

У монографії розглядаються складні правові аспекти Голодомору 1932–1933 рр. в Україні, а саме: методологія його правової оцінки, історико-правовий аспект Голодомору, питання правової кваліфікації Голодомору як геноциду, визначення суб'єктів злочину та потерпілих від нього, а також відповідальності за Голодомор 1932–1933 рр. Окремий розділ присвячений аналізу Голодомору в ширшому контексті радянського геноциду проти української нації.

Голодомор 1932–1933 років в Україні як злочин геноциду згідно з міжнародним правом / наук. ред.: В. Василенко, М. М. Антонович. – Вид. 3-тє, доп. – Київ : Києво-Могилянська акад., 2014. – 363 с. 189 3575

Гришко В. І. Москва сльозам не вірить :
народовбивство по-кремлівськи / В. І. Гришко. –
Київ : Юніверс, 2003. – 245 с. 79-а 9295

Якщо ж мова йде про Україну, то на сьогодні, навіть по кількох десятиріччях такого жахливого національного народовбивства, що його пережила Україна в 1933 році, її національна свідомість і національна відпорність не тільки не впала, а навпаки, за ці десятиріччя ще більше зросла і зміцніла.

КІНЕЦЬ 1933 РОКУ

УКРАЇНА

ВИМОРЕНА ШТУЧНИМ ГОЛОДОМ

УКРАЇНА

ВТРАТИЛА НАЦІОНАЛЬНУ ЕЛІТУ

УКРАЇНА

СТОЇТЬ НА РУЇНАХ ХРАМІВ

УКРАЇНА

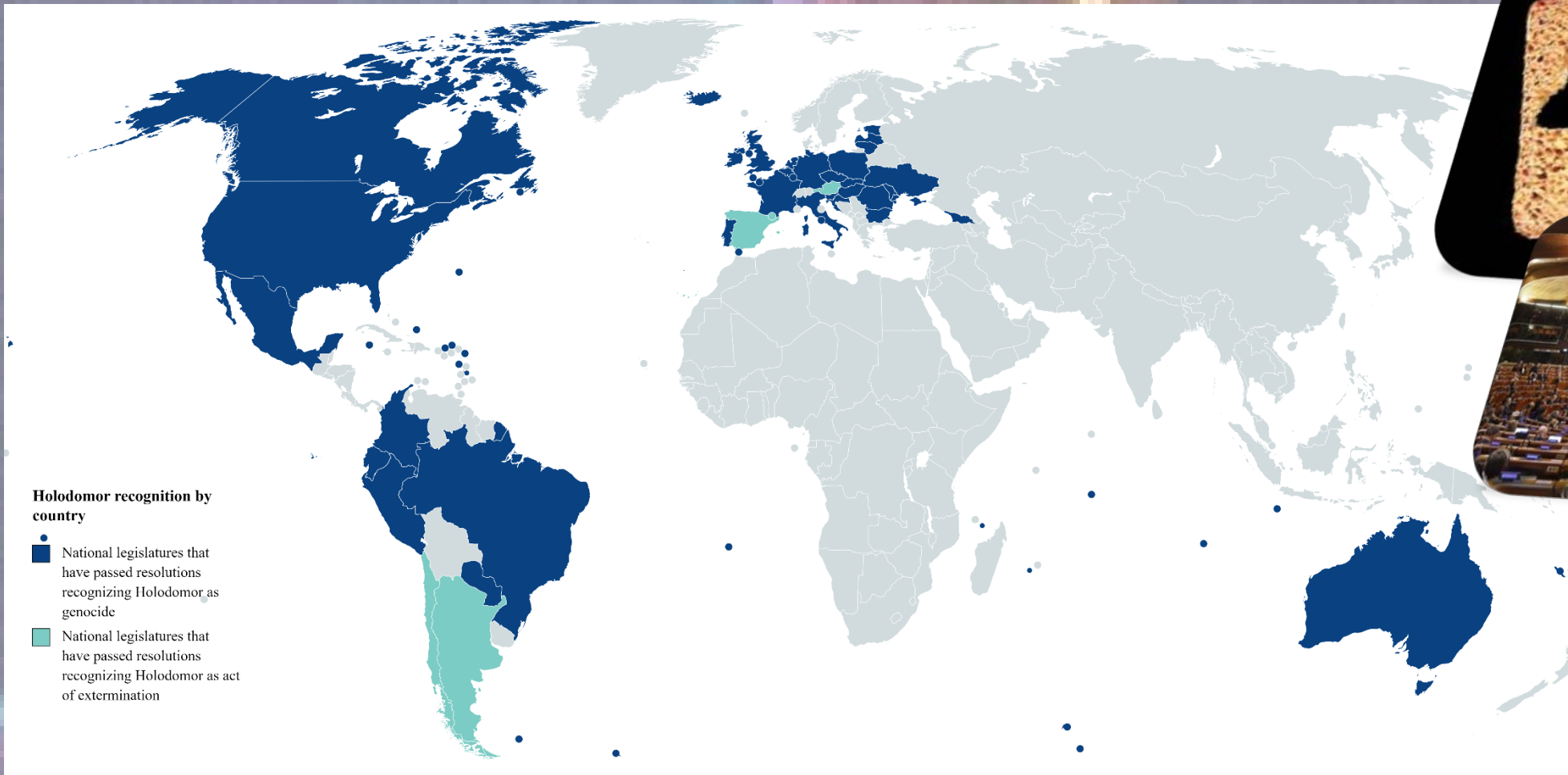
ПОЗБУЛАСЯ ВСІХ РОДИННИХ ЦІННОСТЕЙ

УКРАЇНА

НА ДЕСЯТИЛІТТЯ ПОЗБАВЛЕНА

НАЦІОНАЛЬНОГО, ПОЛІТИЧНОГО ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО ЖИТТЯ

Голодомор в Україні 1932—1933 рр. офіційно визнали геноцидом українського народу 32 держави, Європейський парламент, ПАРЄ

Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ) 12 жовтня 2023 р. проголосувала за визнання Голодомору актом геноциду українського народу

Меморіал жертвам українського Голодомору-Геноциду 1932—1933 рр.

- Пам'ятник, присвячений мільйонам українців, замордованих голодом у XX столітті. Відкритий 7 листопада 2015 р. в центрі Вашингтона (США).

Щороку в четверту суботу листопада Україна вшановує пам'ять жертв Голодомору 1932–1933 рр. і масових штучних голодів 1921–1923 і 1946–1947 рр.

«Визнання вшановує жертв і застерігає майбутні покоління, щоб не допустити повторення геноциду»

Д. Кулеба

